1853. N°. 38.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 30 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 29 Maart.

Aan personen, die genegen mogten zijn, zich tot Z^s. M^s. zeedienst te verbinden, wordt ter kennis gebragt, dat daartoe gelegenheid bestaat aan de verschillende kantoren van aanneming der marine, als: te Amsterdam, op den Kloveniersburgwal; te Rotterdam, op den Haringvliet, hoek Koestraat; te Vlissingen, op 's Rijks marine-werf; te Willemsoord, op 's Rijks marine-werf; — terwijl de premien en aanbrenggelden voor vijf jaren zijn bepaald als volgt: Voor Onderofficieren *f* 50 premie en *f* 12,50 voor den aanbrenger, of per jaar *f* 10 premie en *f* 2,50 aanbrenggeld; — voor matrozen der 1ste kl. *f* 50 premie en *f* 12,50 voor den aanbrenger, of per jaar *f* 10 premie en *f* 2,50 aanbrenggeld; — voor matrozen der 2de kl. *f* 30 premie en *f* 7,50 voor den aanbrenger, of per jaar *f* 6 premie en *f* 1,50 aanbrenggeld; — voor matrozen 3de kl. *f* 15 premie en *f* 7,50 voor den aanbrenger, of per jaar *f* 3 premie en *f* 1,50 aanbrenggeld; — voor ligte matrozen *f* 15 premie en *f* 7,50 voor den aanbrenger, of per jaar *f* 3 premie en *f* 1,50 aanbrenggeld. — De verbindtenissen voor Onderofficieren en matrozen der 1ste en 2de kl. zijn vastgesteld van 3 tot 5 jaren, die voor matrozen der 3de kl. en ligte matrozen voor 5 jaren.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, met wijziging zijner vroegere beschikkingen, in de Hoofdkiesdistricten Middelburg, Goes en Zierikzee, Maastricht, Roermond en Boxmeer een aantal Onderkiesdistricten aangewezen.

— Het *Politie-Blad* meldt, dat er weder onderscheiden geldwaarden met de brieven waarin zij gesloten waren, ontvreemd zijn, zoo als een aan het postkantoor te Amsterdam bezorgd, inhoudende: 1 bankbillet, groot *f* 200; te Puttershoek, bevattende 2 bankbiljetten, 1 groot *f* 100 en 1 groot *f* 25; twee brieven te Nieuwkerk op den IJssel, waarin voor *f* 600 aan bank- en muntpapier.

— De Heer J. Kienhuize, Bloemist te Zaandam, heeft, blijkens eene door hem rondgezondene circulaire eene negotiatie van *f* 25,000 in aandeelen van *f* 100 ieder, rentende 4½ pCt., uitgeschreven, tot oprigting van een gebouw van glas en ijzer, in den trant van den Jardin d'Hiver te Parijs, op het breede Rokin voor de Nederlandsche Bank, tegenover de societeit *Arti et Amicitiae*, waartoe hem door het stedelijk bestuur vergunning is verleend. Met het beheer der onderneming zal zijn belast, de Heer J. C. G. Kampfraath Jr. alhier, als Commissaris en gemelde Heer Kienhuize als directeur. Het gebouw, voor ieder toegankelijk tegen eene entrée van 25 cents, is bepaaldelijk bestemd tot tentoonstelling, magazijn en verkoophuis van fijne bloemen en planten.

— De *Gemeentestem* berigt, dat in de zitting van den Gemeenteraad van Gouda gelezen is eene missive van den Minister van Eeredienst, te kennen gevende, dat de Gereformeerde gemeente onder 't kruis aldaar door de Regering niet wettig is erkend. Ten gevolge daarvan heeft de Raad met algemeene stemmen besloten, aan die gemeente de tot den opbouw harer kerk gevraagde subsidie te weigeren.

— De Heer Folkert Schaaff, van Stiens in Friesland, student in de Godgeleerdheid te Groningen, is met de gouden medaille bekroond, voor zijn antwoord op de bij de Litterarische faculteit te Utrecht uitgeschrevene prijsvraag over Balthasar Bekker.

— Uit Enschede schrijft men dat er van Rijkswege een toelaag verleend is van *f* 12,000 voor den aanleg van eenen kunstweg van Enschede over Haaksbergen, naar de Geldersche grenzen, en dat met deze aanzienlijke ondersteuning, de Gemeentebesturen van Enschede, Haaksbergen en Lonneker nu eerlang zullen overgaan tot de aanbesteding en uitvoering van dat belangrijk werk.

— Het te bouwen weeshuis te Almelo, waaraan eene bewaarschool zal worden verbonden, is aangenomen door den Heer Witsand voor p. m. *f* 9000.

— Den 26sten zonden uit Groningen 129 personen, meest in de gemeenten Ulrum, Leens, Baflo en Kloosterburen te huis behoorende, de reis naar Rotterdam aannemen, ten einde naar Noord-Amerika te verhuizen. — In verscheidene plaatsen der genoemde provincie maken nog andere inwoners zich gereed, om in Mei aanst. insgelijks naar Amerika te vertrekken.

— De Heer Mr. C. C. E. d'Engelbronner, Referendaris bij het Ministerie van Justitie, heeft in *de Volksvriend* van Maart een woord aan Burgemeesters en Gemeenteraden geplaatst, dat wij hier met eenige verkorting laten volgen.

De Gemeentewet van 1851 wijst bepaaldelijk het gebied aan op 't welk de Gemeenteraad verordeningen uitvaardigen, de Burgemeester bevelen geven kan; terwijl zij dezen laatsten zelfs verpligt voor de handhaving der openbare orde te waken, met aanwijzing der onderwerpen, die inzonderheid aan zijne zorg zijn toevertrouwd.

Tot die onderwerpen behoort met name ook de policie over herbergen, tapperijen en alle voor het publiek openstaande gebouwen en zamenkomsten, en over openbare vermakelijkheden.

Volgens het tweede lid van art. 190 der gemeentewet rust de gemeentepolicie op de bevelen door den Burgemeester, en op de verordeningen door den Gemeenteraad, in het huishoudelijk belang der gemeente, gegeven.

Wij vestigen daarop de aandacht van alle Burgemeesters. Zij hebben gewis eene moeijelijke ambtsbediening. Veel rust er op de schouderen van het Hoofd der gemeente; maar nimmer ook, gelooven wij, waren zij door de wet met zooveel magt bekleed, nimmer konden zij, op wettigen voet, zóó veel tot heil hunner gemeente zelve tot stand brengen. Wij bepalen ons tot de herbergen en tapperijen.

Vóór het bezit van eene wetsbepaling die de herbergen en tapperijen, uit een oogpunt van policie, onder de bevelen stelde van een bepaalden ambtenaar, was het twijfelachtig en gewaagd de uitoefenaars van de daarin gedreven wordende neringen aan banden te leggen, al ware zulks ook alleen in het belang der openbare orde en zedelijkheid. Maar nu de wet aan het hoofd van de gemeente zulks oplegt als pligt, nu kan die twijfel niet meer bestaan. — Wij achten ons aan de gansche maatschappij verpligt te verklaren, wat, naar onze opvatting, en die wij meenen gegrond te zijn, met deze wetsbepalingen door bekwame en brave Burgemeesters kan en behoort te geschieden.

Vooreerst moet de Burgemeester bevelen dat van stonde aan niemand in zijne gemeente, herberg of tapperij mag houden, dan voorzien van zijne vergunning. Die vergunning is in ieder geval slechts tijdelijk, kosteloos en steeds herroepelijk. Voorts zal hij voor zich zelven de regelen vaststellen, die naar gelang van den toestand zijner gemeente, als rigtsnoer moeten gevolgd worden voor het weigeren of verleenen dezer vergunningen. Hij behoort bijzondere voorwaarden te verbinden aan zijne vergunningen tot het tappen van gedistilleerd. Wij bedoelen het verbod van te tappen aan kinderen, aan bekende bedeelden en aan blijkbaar beschonkenen; voorts aan allen, gedurende zekere uren van den avond en nacht, en eindelijk op Zon- en Feestdagen gedurende de openbare godsdienst-oefeningen. (Vergel. art. 3, 4 en 5 der wet van 1 Maart 1815, *Staatsbl.* N°. 21).

Maar, hoezeer de Burgemeester deze en andere bevelen in de uitoefening der policie op de tapperijen kunne geven, het veiligst zal hij doen met ten dezen opzigte, als geldende het hier eene aangelegenheid van huishoudelijk belang der gemeente (art. 135 jº. 190b) door den raad eene verordening te doen vaststellen. Deze zij algemeen, betreffe alle tapperijen, en late den Burgemeester de ruimste vrijheid van handelen, zoodat hij ook in deze verordening sterk gemaakt zij om, ten aanzien van zekere tapperijen, bijzondere bepalingen te maken. De raadsverordening bepale verder, dat het beroep van tapper van gedistilleerd, onder geenen vorm, met eenig ander beroep vereenigd mag worden uitgeoefend, en stelle eindelijk strafbepalingen vast (art. 161 en volg.), zoo op de overtreding van het verbod om, zonder vergunning van den Burgemeester bekomen te hebben, eene tapperij te drijven, als op de niet-nakoming der voorwaarden bij de vergunning gesteld.

Het is geen droombeeld, wanneer wij ons het geval denken, dat ook eene gemeente tot het begrip en besluit kwame van, in het huishoudelijk belang der gemeente, op haar gebied geen tapperij van gedistilleerd te verlangen. — Welnu, wij gelooven dat, met de gemeentewet in de hand, geene raadsverordening, een zoo heilrijk en navolgenswaardig besluit vaststellende, van hooger hand zou worden, of ook zou kunnen worden te niet gedaan, als strijdig met de wet of het algemeen belang (art. 153).

Ons is geen wet bekend, die voorschrijft dat er tapperijen van gedistilleerd moeten zijn. Zij wil alleen, dat daar waar zij gevonden worden, deze staan

onder de policie van den Burgemeester. — Er zijn nog meer wetten, waarin van tapperijen wordt gesproken, kan daaruit ook een grond ontleend worden voor het beweren dat de tapperij hier te lande een vrij en aan geen bijzondere vergunning onderworpen bedrijf is? Zoo dit al immer het geval moge geweest zijn, sedert de gemeentewet niet meer. Deze legt met zooveel woorden het bestaan van tapperijen enz. aan banden, aan beperkingen van vrijheid, gelijk zelfs het heilig eigendomsregt door de policie beperkt wordt; en het algemeen belang, het belang der maatschappij, is den wetgever dankbaar voor zijne wijsheid.

Maar de patentwet? Wij antwoorden: De patentwet luidt in art. 2b: »de patenten welke aan eenig persoon mogten zijn uitgereikt wegens beroepen of bedrijven, waarvan de uitoefening aan denzelven door of uit kracht van 's lands wetten — hetzij bepaaldelijk hetzij voorwaardelijk — is of zou kunnen worden verboden, zijn van geene kracht."

»Een iegelijk is verpligt zich in de uitoefening van zijn — beroep — of nering te gedragen naar de verordeningen van algemeene en plaatselijke policie; en zullen de patenten der overtreders, in geval van herhaald vergrijp tegen de gezegde verordeningen, voor het overig gedeelte des jaars, bij vonnis van den regter kunnen worden ingetrokken."

Het bezit van patent wettigt dus den houder niet tot uitoefening van een beroep waartoe hij overigens onbevoegd is. Die zich niet onderwerpt aan de voorwaarden, onder welke het in eenige gemeenten, ingevolge de publicatie van den Burgemeester, of het reglement van den raad, slechts vergund zal zijn het bedrijf van tapper in het algemeen, of van tapper van gedistilleerd in het bijzonder uit te oefenen, is in die gemeente tot uitoefening van dit bedrijf onbevoegd, en, volgens de patentwet zelve, is zijn tappers-patent van geene kracht.

En als het algemeen belang, dat is het belang van den staat; want de staatsrekeningen zullen het hun aanwijzen, dat de schatkist aan al de slagtoffers van dezen verderfelijken volksdrank ruim zooveel ten koste legt, als accijns van gedistilleerd en het patentregt van branders en tappers zamen haar kunnen opbrengen.

Wij bevelen dan het onderwerp in gemoede der ernstige overweging van alle Burgemeesters aan. Dat zij zich dan nu niet door kleingeestige vrees of gehechtheid aan het oude laten verleiden tot werkeloosheid. De correspondenten en afdeelingsbesturen der Vereeniging vinden zich welligt opgewekt om zich over dit zoo gewigtig onderwerp met den Burgemeester hunner gemeente regtstreeks in betrekking te stellen. Wij wachten daarvan, voor de zaak der afschaffing zeer veel goeds. De grondslag zij de wet, het eenig doel is 't algemeen belang.

's GRAVENHAGE, 29 Maart.

Zijne Majesteit heeft eene som ter beschikking gesteld van de Commissie van Landbouw in Groningen, ten einde daarvoor landbouwwerktuigen aan te koopen, om als prijzen te dienen bij de door die Commissie in Mei aldaar te houden tentoonstelling van vee.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 21sten dezer, is de Heer J. P. Pescatore, te Parijs, benoemd tot Consul-Generaal der Nederlanden in Frankrijk.

— HH. MM. den Koning en Koningin, HH. KK. HH. Prins Hendrik en Prins en Prinses Frederik, hebben eergister morgen in de Kloosterkerk aan het H. Avondmaal deelgenomen, onder het gehoor van den Wel-Eerw. Heer Ruitenschild.

— In de afgeloopen nachten is in deze stad van wege de policie een aanzienlijk aantal rondzwervende honden opgevangen. Deze maatregel verdient algemeene goedkeuring. Het aantal honden, dat zonder meester is, moet alhier bijzonder groot zijn. Ook bij de behoeftigen, zelfs bij hen die uit de armenkassen bedeeling genieten, worden vele honden aangetroffen. Eene opruiming wordt meer dan noodzakelijk.

AMSTERDAM, 28 Maart.

Den 26sten is hier weder eene vergadering gehouden van de Koninklijke Academie, welke bijgewoond werd door 15 leden, en waarin Prof. Donders eene voordragt hield over een oogspiegel van Helmholtz te Koningsbergen. Door ongesteldheid van Prof. J. G. S. van Breda is diens spreekbeurt niet vervuld.

— Men verneemt betrekkelijk de zaak van den nieuwen schouwburg, dat deze aangenomen is door de Heeren Maxwill, Schouten en Sebil, voor eene som van ƒ125,000. Provisionele Commissarissen zijn de Heeren van der Biet en Braskamp, Maxwill en E. Héritte, Kanselier van het Fransche consulaat, als vertegenwoordigers der Fransche deelhebbers; de laatste echter behoudens de nadere goedkeuring zijner Regering.

GOES, 25 Maart.

Gisteren avond is door den Gemeenteraad alhier behandeld het veel besproken plan tot regeling van het financiewezen. Na langdurige discussiën is het geheele voorstel aangenomen en besloten belastingen te heffen op grondlasten en personeel, 150 opcenten op den accijns van tarwe, wijn en gedistilleerd, hondenbelasting, kaai- en havengeld, leges, begrafenisregten, markt- en waaggeld en hoofdomslag. Met die aanneming is tevens verbonden het afschaffen van de ambtenaren der plaatselijke belastingen en andere, en tevens besloten tot dat einde de Rijks-commiezen en Policie-agenten aan te stellen. Ook de betrekkingen van Architect en onder-fabriek zijn overbodig geacht, doch is daarentegen besloten eenen opzigter over de gemeente-eigendommen en werken aan te stellen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 26 Maart.

Aan het paleis alhier heeft, ter gelegenheid van den witten Donderdag, uit naam van de Koningin de jaarlijksche uitdeeling van giften plaats gehad aan 34 oude mannen en 34 oude vrouwen, zijnde van elk geslacht zoo velen als H. M. jaren telt.

— De Luit.-Generaal J. W. Smith is in hoogen ouderdom overleden; hij telde 58 dienstjaren en had onder anderen de expeditie naar Walcheren, den oorlog in Spanje en den slag van Waterloo bijgewoond.

— Gisteren vertoonde men aan de Beurs voor het eerst eenige uit Adelaïde in Australie overgezonden exemplaren van het nieuwe gouden ruilmiddel, tot welks vervaardiging aldaar de toevlugt genomen is ter voorziening in de schaarschheid van rijksmunt en ter besparing van de kosten der vermunting in het moederland. Het zijn stukken goud in den vorm van een Engelschen souverein maar iets grooter: zij dragen, binnen versierde randen, de volgende inschriften: *regerings-kantoor van essaai te Adelaïde; gewigt* 5 *dwts.* 15 *grs.* 22 *karaat; waarde een pond.* Daar de innerlijke waarde dezer stukken, naar den tegenwoordigen prijs van het goud in Engeland, de nominale waarde iets te boven gaat, verwacht men daarvan veel uit Australie te zullen ontvangen; intusschen zijn zij in die kolonien van groote dienst voor het verkeer.

In de jongste berigten uit Melbourne leest men dat een middel tot verhelping van het oponthoud, hetwelk voor vele Scheepskapiteins in Australie voortvloeit uit het wegloopen van hun scheepsvolk naar de goudgroeven, gevonden is in het bezigen van lascars of zeelieden uit Britsch Indië.

— Aan onze beurs is weder opengesteld de deelneming aan de uitvoering van twee belangrijke werken van algemeen nut, in het buitenland, te weten, eene inrigting om Berlijn van drinkwater te voorzien, en een spoorweg ter verbinding van Frankfort met Wiesbaden en Keulen. Voor de eerstgemelde onderneming heeft de Koning van Pruissen den 14den December jl. vergunning verleend aan de Heeren Ch. Fox en Th. Crampton, voor een tijdvak van 28 jaren. Het benoodigde kapitaal bedraagt 350,000 £, met bepaling, dat de werken vóór Julij 1855 voltooid moeten zijn; en zoo de winsten meer dan 10 pCt. bedragen, zij voor de helft door de Pruissische Regering genoten zullen worden, en dat deze bevoegd zal zijn om den verkoopprijs van het water te verminderen, wanneer de winsten tot 15 pCt. zullen geklommen zijn. — Voor het maken van den Frankfort-Wiesbaden-Keulschen spoorweg is door de Regering van Nassau vergunning verleend voor den tijd van 99 jaren; het benoodigde kapitaal beloopt 2 millioen £.

— Onder de telegrafische berigten, die de *Times* geeft, komt een voor uit Rome, waarin gezegd wordt, dat de Paus een Aartsbisschop te Utrecht en vier Bisschoppen benoemd heeft, *op verzoek van de Hollandsche Regering.*

— Volgens een telegrafisch berigt zullen te Konstantinopel conferentiën geopend worden tot regeling der quaestie betrekkelijk de Heilige Plaatsen, waaraan Turkije, Rusland, Frankrijk en Oostenrijk deel zullen nemen. Engeland daarentegen meent bij de zaak geen regtstreeksch belang te hebben en heeft er in toegestemd, dat de quaestie, zonder zijne medewerking, geregeld worde.

— Een der oudste en meest bezochte herbergen in deze hoofdstad, namelijk Copenhagenhouse, hetwelk sedert eeuwen tot dat doel diende, is deze week, met den daarbij behoorenden grond, door het gemeentebestuur van Londen, ten behoeve der nieuwe veemarkt aangekocht.

— De landverhuizing naar Australië is in de afgeloopen week sterker geweest dan ooit te voren. Uit Londen alleen zijn 9 schepen naar Port-Philip, 3 naar Sydney, 2 naar Hobarttown, 1 naar Adelaïde en 1 naar Launceston vertrokken. Deze 16 schepen hadden een zaamgevatten inhoud van 6622 ton.

— Te Southampton is eergisteren zekere Heer Pemberton aangekomen, die misschien de eerste is, die de reis rondom de wereld met stoombooten heeft afgelegd. Hij was uit Engeland naar Melbourne en Sydney gereisd en van daar over Singapore en Suez teruggekeerd. De geheele togt heeft niet meer dan 7 maanden geduurd.

— Te Hull is den 15den een ijzeren schroefstoomboot van stapel geloopen, groot 200 ton register en 300 ton lading, genoemd: de Minister Thorbecke, gebouwd voor rekening van de Zwolsche reederij-maatschappij en bestemd voor de vaart tusschen Zwolle en Hull.

— Door ontploffing in eene kolenmijn te Wigan in Lancasshire zijn laatstleden Woensdag minstens 20 menschen omgekomen en is een gelijk aantal zwaar gekwetst. Verscheiden anderen werden bij het afzenden van het berigt vermist of bevonden zich nog in de mijn, zonder dat men hun lot kende.

— Onze Vice-Consul te Kaap Bolivar heeft in een bijzonder schrijven aan den Consul-Generaal te Caracas melding gemaakt van een middel tegen de gele koorts, hetwelk zou bestaan in de *Verbena*, welke op verschillende wijzen en in verschillende vormen gebruikt, eene geheele genezing belooft.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 Maart.

De snelle ontwikkeling van den naasten omtrek der stad, thans ongeveer 250,000 zielen bedragende, neemt nog steeds toe. Terwijl het inwendige der stad zich ziender oog, vernieuwde en verfraaide, kregen de voorsteden eene buitengewone uitbreiding. Sedert een tiental jaren zijn er duizende huizen gebouwd, en die beweging vertraagt nog niet. In 't hartje van den winter waren er in de voorstad Schaerbeek, tusschen de Keulsche en Leuvensche poorten, 150 gebouwen in aanbouw. De herhaalde laatste vorst heeft naauwlijks eenig oponthoud veroorzaakt. In weerwil van de sneeuw waren

de metselaars en timmerlieden in de vorige week overal bezig. Dit vertrouwen, op het behoud van den vrede is des te opmerkelijker, daar de prijzen der bouwstoffen wrij wat verhooging hebben ondergaan. IJzer, hout en steen zijn wel 10 tot 25 ten honderd opgeslagen. De bestellingen zijn zoo talrijk dat vele te laat worden afgeleverd. En al die huizen die als uit den grond schijnen op te rijzen, zijn zoo niet afgebouwd, of ze zijn verhuurd. Zoo de ondernemers te vrede zijn, de werklieden niet minder, daar het nu vele huishoudingen, in weerwil van den wintertijd, niet aan middelen van bestaan ontbreekt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Maart.

De Gemeenteraad van Duinkerken heeft 30,000 fr. bestemd voor de ontvangst des Keizers, welke eerlang die stad zou bezoeken.

— Den 24sten zijn hier 9 schilderijen verkocht; welke de aanzienlijke som van 71,000 francs hebben opgebragt, als: het portret van den Grootshertog van Ferrara, door Bordonne, 5,800 fr.; het portret van Gerard Don, door hem zelven, 4,900; een gezigt in Italië, door Berghem, 14,800; het portret van een jongman, door Rembrandt, 18,000; een binnenhuis, door A. van Ostade, 7,200; de balspelers, door Teniers, 5,900; eene jagt, door Cranack, 2,000; het binnenkomen eener haven, door Claude Lorrain, 5,000 en een gezigt op een Hollandsch dorp 7,400.

— De stad Dyon, de geboorteplaats van den beroemden kansel-redenaar en kerkelijken schrijver Bossuet, bezit een standbeeld te zijner nagedachtenis, 't welk reeds sedert lang meer is aangemerkt als eene bespotting dan als eene hulde. Thans is men voornemens om dat standbeeld door een ander te vervangen, en heeft zich te Parijs eene commissie gevormd, ter verwezenlijking van dat ontwerp, aan welker hoofd staat de Heer Gousset en de Kardinaal-Aartsbisschop van Reims, terwijl de Aartsbisschop van Parijs, Sibour, belast is met het Onder-Voorzitterschap.

— In de kerk van St. Gervais is, tijdens de dienst, door de bij de processie gebezigde kaarsen, die eenige draperiën vlam deden vatten, brand ontstaan. De verschrikte menigte drong met geweld de kerk uit, en het mag als een groot geluk worden beschouwd, dat men bij die gelegenheid geen menschenlevens te betreuren had. Aan de onmiddelijk toegesnelde pompiers gelukte het weldra de vlammen te beteugelen. De kapel is echter geheel verbrand en meer andere schade aangerigt; het orgel bleef gespaard.

— In de Zwitsersche stad Lugano, gelegen in het Kanton Tessino, is den 23sten een opstand uitgebroken, ten doel hebbende, om de Regering aldaar omvertewerpen; het is echter der Overheid gelukt dien te bedwingen. De opstand schijnt ook elders vertakkingen te hebben gehad, want zoo wel te Lugano als te Locarno waren onderscheiden personen gevangen genomen.

ITALIE.

ROME, 20 Maart.

De Consulta heeft eergisteren hare laatste vergadering gehouden en heeft middelen beraamd om het te kort van 1½ millioen piasters te dekken, zoowel door bezuinigingen die bijna 720,000 bedragen, als door het aangaan van eene binnenlandsche leening groot 800,000 kroonen. Zij heeft ook aan de Regering toegestaan, om ingeval van noodzakelijkheid, zich een vierendeeljaars van de grondbelasting te doen vooruit betalen, hetgeen eene som van 400,000 kroonen zou bedragen. De Paus heeft al die bepalingen, welke bijna met algemeene stemmen door de Consulta waren aangenomen, goedgekeurd.

— De Paus heeft de in hunne betrekking bevestigde Aartsbisschoppen bij de Hollandsche zending benoemd tot zijne geheime Kamerheeren.

— Men meldt, dat de Generaal der Jezuïten, Pater Roothaan, die nog steeds ongesteld is, in de laatste dagen den wensch te kennen gegeven heeft, om den alhier verwachten Bisschop van Munster te zien en hem de zorg voor het Jezuïten-noviciaat aldaar op het hart te drukken. De novices van het genoemde dioecese gaan reeds het getal van 70 te boven.

PRUISSEN.

De in Duitschland gebruikt worden de spoorwegen hebben eene lengte van 2082 uren gaans, waarvan in ons land 708 uren.

— Hoe sterk de cholera in den jongsten zomer te Warschau gewoed heeft, blijkt uit de officiele opgaven, volgens welke het aantal gestorvenen in den loop van 1852 tusschen 15- en 16,000 bedragen heeft, zoodat de bevolking letterlijk gedecimeerd is. Alleen 4000 Joden zijn aan deze ziekte bezweken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 25 Maart.

Den 18den overleed te Venetie de Hoogleeraar in de Natuurkunde aan de Hoogeschool alhier C. Doppler.

— Men verhaalt hier dat 70,000 man Russische troepen, die op de grenzen van Moldavië en Wallachije geconcentreerd staan, bevel ontvangen hebben zich bereid te houden om de zending van vorst Menzikoff te Konstantinopel des noods gewapenderhand te ondersteunen. Intusschen geven Petersburger dagbladen hunne verwondering te kennen over het overdrevene dat wegens Ruslands eischen aan de Porte verbreid wordt. Die eischen toch, zeggen zij, zijn zeer billijk en betreffen alleen de ongeschonden uitvoering van den eerst afgekondigden firman ten opzigte der H. plaatsen, welken de Porte later op aanhouden van den Franschen Gezant ter gunste der Latijnen gewijzigd heeft, en voorts dat de kosten van den krijgstogt naar de Donau-Vorstendommen door Turkije vergoed zullen worden.

— Te Triëst hebben de stormen, die aldaar geheerscht hadden, maar sedert eenige dagen bedaard waren, den 23sten dezer hunne woede hervat, terwijl de sneeuw in groote menigte viel en de koude zeer streng bleef. Door dit een en ander werd de gemeenschap, zoo te land als te water, bijzonder gestremd.

AMERIKA.

SHEBOYGAN, 22 Februarij.

De *Provinciale Zeeuwsche Courant* bevat het volgende: Michigan-Wetgeving. Deze ging uiteen op Maandag den 14den dezer. De Maine-drankwet werd door beide huizen aangenomen en door den Gouverneur geteekend. Zij verbiedt, onder strenge straf, het maken of verkoopen van sterken drank binnen de grenzen des Staats. In Julij aanstaande zal genoemde wet aan de stem des volks onderworpen worden. Stemmen zij ja, dan treedt de wet onmiddelijk in werking. (Er is dus voor onze landgenooten in Michigan een gewigtige tijd aanstaande).

— Illinois-Wetgeving. Dit ligchaam ging eveneens den 14den dezer uiteen. Het wets-ontwerp om de algemeene bankwet in te trekken, werd door den Senaat verworpen. De Maine-drankwet onderging betzelfde lot; doch eene wet werd aangenomen, stellende de prijzen van patenten om drank te mogen verkoopen, van 30 tot 800 dollars.

— Een firma in Baltimore betaalde gedurende het verloopene jaar 700 dollars aan het postkantoor voor postgeld op nieuwsbladen, hunne advertentiën bevattende.

— In Zuid-Carolina gelden de slaven tegenwoordig eenen hoogen prijs. Negers van 10 tot 25 jaren kosten van 900 tot 1000 dollars, meer dan vele blanken zouden kosten als men ze onder den verkoophamer bragt.

— De wetgeving van Massachusetts passeerde in hare jongste zitting een wet, magt verleenende aan de stedelijke of dorpsoverheid, om alle jongens te arresteren en te straffen, die stil uit school bleven en hunnen tijd in ledigheid op straat of elders doorbragten. Waar deze wet werd opgevolgd was de uitwerking gunstig. Boston is in drie distrikten verdeeld en in elk distrikt een ambtenaar benoemd om naar zoodanige straatloopers om te zien. De afneming van wanbedrijf onder de jeugdige bevolking is eene der uitmuntende uitkomsten van dezen maatregel.

STADS BERIGTEN.

HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE LEYDEN, gezien hebbende de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato den 11den Januarij jl., (*Provinciaalblad* No. 23) betreffende den Herijk der Maten en Gewigten in Zuid-Holland, en gelet op de voordragt van den Arrondissements-IJker alhier, van den 12den dezer maand; geven mitsdeze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting te kennen, tot het doen Herijken van alle de bereids te voren geijkte Lengte- en Inhoudsmaten en Gewigten, benevens de bij de Inhoudsmaten van drooge waren behoorende strijksels, waarmede deze, overeenkomstig Art. 8 van Zr. Ms. besluit van den 21sten December 1822, (*Staatsblad* No. 54) moeten worden afgestreken. En worden zijlieden ten dien einde opgeroepen, ter bezorging der gemelde Maten en Gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*. Zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

Voor Wijk I, op den 11den en 12den April.
» » II, » » 13den en 14den April.
» » III, » » 15den, 18den en 19den April.
» » IV, » » 20sten, 21sten, 22sten en 25sten April.
» » V, » » 26sten, 27sten, 28sten, 29sten April en op den 2den Mei.
» » VI, » » 3den, 4den, 6den, 9den, 10den, 11den en 12den Mei.
» » VII, » » 13den, 18den, 19den, 20sten, 23sten, 24sten, en 25sten Mei.
» » VIII, » » 26sten, 27sten, 30sten en 31sten Mei.

Het Buitenwijk op den 1sten en 2den Junij.

met uitzondering echter van de Goud- en Zilversmids-, benevens de Apothekers- of Medicinale Gewigten, voor welker herijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden, te weten:

Voor de Goud- en Zilversmids-Gewigten voor
Wijk I, II, III en IV, op den 1sten April,
» V en VI, op den 4den April,
» VII en VIII, op den 5den April,
Voor de Medicinale-Gewigten voor
Wijk I, II, III en IV, op den 6den April,
» V en VI, op den 7den April,
» VII en VIII, op den 8sten April,
telken dage des morgens van 9 tot des namiddags 2 ure.

En waarschuwen Burgemeester en Wethouders voornoemd, allen en een' iegelijk wien het aangaat, met herinnering tevens aan Art. 2 van Zr. Ms. Besluit, in dato 30 Maart 1827, (*Staatsbl.* No. 13) om op bovengemelde dagen, (na welke de Arrondissements-IJker zich, overeenkomstig Art. 10 der Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 18 Januarij 1822, tot het verrigten van den Herijk naar de Buitengemeenten van zijn Ressort moet begeven, en alzoo buiten de mogelijkheid is, om gereedelijk aan het verlangen der verzuimdhebbenden te voldoen,) zich overeenkomstig hunne verpligting omtrent dezen Herijk stiptelijk te gedragen, ten einde buiten bekeuring te blijven; — zullende er, na den bepaalden termijn, ingevolge dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 22 November 1831, geene verlenging van tijd, of zoogenaamde nadagen, gegeven worden.

Wordende aan belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel- en neringdoende lieden. Fabrikeurs en Ambachtslieden, die, in hunnen handel of hun bedrijf, eenige maten of gewigten gebruiken, en de Apothekers of Medicijnbereiders in het bijzonder, aan Art. 3 en 5 van Z. M. Besluit dd. 21 October 1819, (*Staatsbl.* No. 52) bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* Gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen Herijk van hetzelve, alsmede aan het Koninklijk Besluit van den 5den Februarij 1826, No. 153, volgens hetwelk de, bij derzelver eersten IJk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den IJker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders, door deze, ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter, gedurende 1853, voor den IJk der Maten en Gewigten bepaald is de letter 𝔄.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 17 Maart 1853. De Burgemeester, VAN LIMBURG STIRUM,
De Secretaris, v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de Miliciens der Ligting van den jare 1848, voor deze Gemeente in dienst gesteld, dat hunne Paspoorten, dagelijks uitgezonderd de Zondagen des voormiddags tusschen *tien* en *één* ure verkrijgbaar zullen zijn ter Secretarie alhier, mits zich daartoe in Persoon aanmeldende.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 26 Maart 1853. VAN LIMBURG STIRUM,

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Bij de Redactie is ontvangen een gift van *f* 2,50 ten behoeve van *Schokland*, l. l. Zondag gevonden in het armenzakje bij de Remonstrantsche gemeente alhier.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER, C. P. VAN HAAGEN, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 25 Maart 1853. A. J. ZUUR.

Heden overleed na eene kortstondige ziekte in den ouderdom van 69 jaren Vrouwe JAKOBA MARGARETHA DE JONG, Weduwe van wijlen den WelEerwaarden Zeer Geleerden Heer W. N. MUNTING (eerder van wijlen den Heer B. J. WEYMAR) diep betreurd door hare Kinderen en Behuwd-Kinderen.

(get.) J. M. WEYMAR,

LEYDEN, 26 Maart 1853. Uit aller Naam.

Heden op den middag overleed mijn geliefde Echtgenoot JAN VAN HALTEREN, na een smartelijk doch geduldig lijden van ruim 3 maanden, in den ouderdom van 70 jaren.

ELIS. SOLIE,

LEYDEN, 26 Maart 1853. Wed. J. VAN HALTEREN.

Eenige Kennisgeving.

Op den 27sten Maart 1853 overleed te LEYDEN Mejuffrouw MARIE URANIE BENEZET, in den ouderdom van ruim 79 jaren.

Heden overleed na een langdurig lijden tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote GERTRUDIS FRANSISCA JOANNA CAVADINO, na voorzien te zijn van de Genade-Middelen onzer H. Kerk, in den ouderdom van bijna 53 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van 24 jaren.

LEYDEN, 28 Maart 1853. P. QUANT.

Prof. KIST en Familie betuigen langs dezen weg hunnen hartelijken dank voor de deelneming, bij het onlangs door hen geleden verlies, hun betoond.

Voor de blijken van deelneming bij het overlijden van onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder BEATRIX LEENDERTZ, Weduwe WILLEM VAN GEER, betuigen wij onzen hartelijken dank.

LEYDEN, 30 Maart 1853. G. VAN GEER.

Door de Gemeente-Commissie van het Nederduitsch Hervormd Kerkgenootschap te *Leyden* wordt bij deze aan de belanghebbenden kennis gegeven, dat op den 29sten Maart 1853 heeft plaats gehad de **Vijftiende Uitloting van 25 stuks Aandeelen**, in het renteloos voorschot tot de buitengewone herstelling van de Hooglandsche Kerk, en daarbij zijn **Uitgeloot** de volgende Nommers: **182, 180, 205, 333, 117, 445, 486, 199, 113, 235, 276, 467, 369, 101, 10, 207, 81, 374, 376, 208, 261, 213, 347, 464, 363.**

Wordende de Houders dezer uitgelotene Aandeelen verzocht de Aflossing daarvan te laten ontvangen, ten huize van den Commies en Kamerbewaarder J. DE PECKER, welke daartoe zal vaceren iederen Werkdag, des middags van 12 tot 2 ure.

Gisteren kwam bij mij iemand, die klerk is bij zekeren Notaris in deze Provincie en berigtte mij, met een blij en dankbaar hart, zijne buitengewoon spoedige herstelling van de Rheumatiek, waaraan hij gedurende twaalf jaren door geheel zijn ligchaam lijdende is geweest. Hij had reeds voor zooveel geld aan alle soort van Medicamenten besteed en verscheidene malen de hulp van Professoren en Doctoren ingeroepen, doch alles te vergeefs. Voor vijf weken was de kwaal zoo erg geworden, dat hij niet dan met groote inspanning loopen kon, en slechts met behulp van twee menschen in en uit het bed kon komen. Door zijne vrouw aangeraden om het ook eens met eenen **GOLDBERGER KETTING** te beproeven, ofschoon daarop niet veel vertrouwen stellende, bewilligde hij toch eindelijk in haar verlangen en deed dienzelfden avond eene door zijne vrouw bij mij voor *f* 3:80 gekochten Ketting om. Den volgenden dag gevoelde hij reeds de weldadige uitwerking van den Ketting en bespeurde met elk uur, dat de pijnen verminderden. Den vierden dag was hij geheel beter en kon zijnen patroon vergezellen naar eene verkooping, die op een uur verwijderde plaats moest gehouden worden. Sedert dien dag heeft hij geene de minste pijn meer gevoeld, en uit dankbaarheid voor de herkregene gezondheid, en om zijne lijdende natuurgenooten ten dringendste aan te raden, bij dergelijk lijden toch hunne toevlugt tot eene Goldberger Ketting te nemen, heeft hij mij verzocht, publiciteit aan dit geval te geven, terwijl hij zich bereid houdt, aan allen, welke zulks zouden wenschen, nog meer bijzondere omstandigheden mede te deelen.

GRONINGEN, 12 Maart. C. KIKKERS.

 De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Begunstigers dat hij goed gesorteerd is in **Tapijtgoed, Loopers, Karpetten en Matten.** Hij belooft eene in alle opzigten voldoende bediening en verzoekt ieders gunst en aanbeveling.

Woonplaats, Hoogewoerd bij de Hoogewoerdsbrug, Wijk III. No. 427.

D. PANDER.

Tegen 1 Mei wordt gevraagd eene **Dienstbode** van goede getuigschriften voorzien, goed kunnende Koken en Werken.

Adres bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat alhier.

 Door sterfgeval *te Huur* of *te Koop*: een fraai **ZOMER- en WINTER-VERBLIJF**, staande en gelegen aan den Maredijk, hebbende een fraai uitzigt; inclinerenden vervoegen zich met *franco* Brieven onder Letter **Z.** bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

(*Om Contant Geld*),

op Woensdag den 27sten April 1853, en zoo noodig den daaraanvolgenden dag, des morgens ten 10 ure, ten Huize van den Heer F. J. DOZY, te *Katwijk aan den Rijn*, aan den Straatweg, Wijk F. No. 104, van een bijzonder netten en goed geconserveerden **INBOEDEL**, bestaande in moderne Mahonyhouten Meubelen, als: Canapé en Stoelen, Console met Spiegel, Eet-Tafel met losse Bladen, 2 Thee-, 2 Canapé-, 1 Hangoor-, 1 Dienen 2 Nacht-Tafels, 2 Werk-Tafeltjes, Garderobe, Boekenkastje, Bloemenmand, Theestoof met Koperen Bak, Ebbenhouten Hang-Etagère, enz. Verder Eikenhouten Kabinetten, Garderobe, Linnenkasten, Mangel, Pers, Wasch-Tafel, Kleêrstokken, Droograkken, dubbele en enkele Ladders, Waschtobben, Tuingereedschap, Kruiwagens, Haverkist, alsmede Tafels, Stoelen en Gang-Lantaarn. Voorts groote en kleinere heldere Spiegels, eenige losse vergulde Lijsten, Pendule van Palissander met Goud afgezet, Linnen en Papieren Glas-Gordijnen, alsmede Moiré-, Polemiet- en Chitse-Meubel-Gordijnen, Smirnasche en andere Tapijten, Karpetten en Loopers, Kook Kagchel, Keukengereedschap, Kagchels met toebehooren, een IJzeren Geldkist, Ledikanten, Polemieten Behangsels, Bedden, Paardenharen Matrassen en toebehooren, verschillend Bed- en Tafel-Linnen, Oost-Indisch blaauw Porselein, (Eet- en Thee-Servies) wit- en gekleurd Eet-Servies, Verlakt-, Glas-, Koper-, Tin- en IJzerwerk en hetgeen verder ten verkoop zal worden voorgebragt.

Zijnde alles te bezigtigen op Maandag den 25sten en Dingsdag den 26sten April, van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 4 ure.

Terwijl nadere onderrigtingen te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

ZATURDAG, 26 Maart.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Geblevep.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{16}$	$65\frac{1}{8}$	$65\frac{1}{8}$
Dito Certificaten . . .	3	"	$77\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	4	"	96	$96\frac{1}{8}$	—
Amortisatie Syndicaat . . .	$3\frac{1}{2}$	"	$94\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
O. I. Leening	4	"	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . .		"	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	5	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	"	—	—	—
Dito dito	5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	$103\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . .	5	"	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	"	—	—	—
Dito 1840	4	"	$92\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	4	"	$92\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	6	"	$72\frac{1}{4}$	—	—
Certificaten van dito	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . .	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	4	"	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	$24\frac{7}{8}$	25	[illegible]
Dito Obligatiën	3	"	$43\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . .	3	"	—	—	—
Bewijzen Coupons			$8\frac{1}{4}$	$8\frac{9}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . .	5	"	—	—	—
Dito	4	"	—	—	—
Dito Metall.	5	"	$81\frac{3}{4}$	$81\frac{13}{16}$	—
Dito Nieuwe	5	"	$93\frac{9}{16}$	—	—
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	"	$42\frac{1}{16}$	—	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	"	$52\frac{7}{8}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . .	5	"	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	"	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{3}{8}$	—
Dito dito	4	"	$39\frac{3}{16}$	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{3}{8}$
VENEZUELA, ...	$3\frac{1}{4}$	"	—	—	—
MEXICO, ...	5	"	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën			$5\frac{9}{16}$	$5\frac{5}{8}$	$5\frac{5}{8}$

Grieken $7\frac{1}{4}$ $7\frac{11}{16}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.